

“BAYAAN - Shirweynihii 5aad ee Culimada Wilaayaatka Islaamiga 1444”

29 Rabiicul Awal 1444H (25 Oktoobar 2022) – Kadib markii uu xididaystay Jihaadka fardu caynka ah ee Soomaaliya ka socda, cududdisu ballaaratay, ciidankiisu xoogeystay, mirihiisa barakaysanna bislaadeen, Muslimiin badan oo u hillowsan ku dhaqanka Shareecada Islaamkana ay usoo cadaalad doonteen maxkamadaha sharciga ah ee Wilaayaatka Islaamiga, ayaa waxaa dhanka kale soo xoogeystay cadaadiska, cagajugleynta, dacaayada iyo shubuhaatka ay gaalada iyo gaala-raacyada Murtadiinta ah ku doonayaan inay dadka uga hor istaagaan faafitaanka diiintan barakaysan iyo cibaadada weyn ee Jihaadka waddada Allaah.

Markii lagu jebiyey fagaaraha dagaalka, Xukuumadda ridada waxay culimo-ku-sheeg baadiyeysan oo ay hormuud u tahay waxa loo yaqaan hay'adda culimada Soomaaliyeed u xilsaartay faafinta shubuhaatka ka dhanka ah Jihaadka iyo Mujaahidiinta. Culimo-ku-sheeggan oo ah kuwo diinta Allaah ka xuubsiibtey, ayaa qayb ka ah gumeysiga dalku ku jiro, iyagoo ka garab dagaalamaya, una fatwoonaya gaalada dalka kusoo duushey. Waa khawano loo igmaday inay ummada ku xambaraan caqiido faasid ah, kana hor istaagaan waddada cizziga iyo sharafta iyo ku dhaqanka Shareecada Islaamka.

Sidaas darteed, Culimada Soomaaliyeed ee ku dhaqan wilaayaatka Islaamiga, iyagoo gudanaya waajibkooda ku aadan cadeynta xaqqa iyo gaarsiinta xujada, waxay -sidii looga bartayba- u istaageen dowrkoodii soo jireenka ahaa ee uga aadanaa difaaca diinta ee ay ka dhaxleen salafkoodii saalixa ahaa iyo awoowayaashoodii halgamayaasha ahaa ee kasoo jeeday dhulkaan bariga Africa.

Culimada Muslimiinta bariga Africa -sidaba lagu cadeeyey fatwadii sharciga ahayd ee kasoo baxday shirkan waxay weligood ahaayeen, ilaa hadana yihii kuwa kaalin muuqata ka qaadanaya bayaaninta xaqqa iyo ka hortagga baadhilka, waxayna laga soo bilaabo 699 hijriga, ilaa maantadan la joogo, culimada mandiqadan loo diiwaan geliyey taariikh dahabi ah oo ku suntan gumeysi la dirir iyo gaalo naceyb.

Laakiin markii ay burburtay dowladii Islaamka, Umaduna ku habsaday tiih iyo taagdarro, ayey Umaddu ku dhacday dalawyada fitnada, Hase ahaatee, fitna kastoo dhacda wuxuu Allaah ummada ku badbaadiyaa culomo saadiqiin ah oo u istaaga kor yeelidda kalimadda Allaah, iyo inay ummada xaqqa u bayaaniyaan, kana gudbiyaan dulumaatka fitanta iyo baadilka. Maantana culimada Islaamka ee Soomaaliyeed wuxuu waajib ka saaran yahay oo laga doonayaan inay u istaagaan una dhabar adaygaan siday ummada xaqqa ugu caddeyn lahaayeen, been-abuurka diinta lagu burburinayana uga hortagi lahaayeen, iyagoo oofinaya ballantii iyo miithaaqii uu Allaah ka qaaday. Allaah subxaanahu watacaalaa wuxuu yiri:

﴿وَإِذْ أَخَدَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ لِتَبَيَّنَهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكُنُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ
وَأَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبِئْسَ مَا يَسْتَرُونَ﴾.^۱

Culimada Soomaaliyeed ee saadiqiinta ah wuxuu Allaah ku waajibiyey oo laga doonayaa inay ummada u cadeeyaan waajibka ka saaran difaaca diinta iyo Shareecada Allaah. Waxaa laga doonayaa inay ummada u cadeeyaan axkaamta Allaah ee ku aadan garab siinta gaalada dalka ku soo duushey iyo nawaaqida Islaamka ee ay xukuumadda riddada Soomaaliyeed ku dhacday. Qofkii awoodi waaya inuu xaqqa la jahro oo cadeeyo, cabsina ay ku xambaartay inuu aamuso, marna uma banaana inuu baadilka garab siiyo oo uu la jahro.

Iyagoo waajibkaas gudanaya, waxay culimada wilaayaatka Islaamiga shirweynahoodii shanaad -ee qabsoomay [24-03-1444 – 28-03-1444]- uga niqaasheen masaa’il iyo mowduucyo dhowr ah, kuwaas oo la cadeeyey xukunkooda sharciga ah iyo sida wax looga qaban karo. Mawaadiicda lagu gorfeeyey shirka, laguna faahfaahiyey fatwada sharciga ah ee laga soo saaray kulan weynaha waxaa ka mid ah:

- 1) Xukunka islaamku ka qabo dowladaha calmaaniyiinta.
- 2) Farqiga u dhaxeeya dowladda islaamiga ah iyo tan calmaaniga ah.
- 3) Waajibka shacabka Soomaaliyeed ee Muslimka ah kaga aadan dowladaha calmaaniga ah.
- 4) Xukunka jihaadka wakhtiga oo la qabsaday dhulalka Muslimiinta.
- 5) Waajibka shacabka Muslimka ah ee Soomaaliyeed ka saaran ku dhaqanka shareecada islaamka.
- 6) Hababka ay gaaladu kula diriraan dacwada rususha iyo dadka raacay.
- 7) Culimaa’usu iyo dowlka ay ku leeyihii baadiyeynta ummadda.
- 8) Khawaarijta iyo in Mujaahidiintu bari ka yihiin bidcadooda.
- 9) Murji’ada iyo mowqifka ay salafku ka qaateen.
- 10) Hay’adaha Tansiirka iyo dadka faafiya diinta nasaarada iyo sida looga hortagi karo.
- 11) Fasaadka akhlaaqiga iyo wadiiqada looga hortagi karo.

Culimada Wilaayaatka islaamiga waxay u sheegayaan culimada uu isugu yeeray Murtad Xasan Sheekh ee uu ka baryaayo inay xukuumaddiisa taageeraan, ayna ogeysiinayaan in maanta ay tahay maalin ay taariikhdu qori doonto, go’aanka ay qaataanna Allaah hortiisana looga marag furi doono. Ha ogaadaan waxa maanta loogu yeerayo inay tahay u hiilinta gaalada iyo garab siinta Kufriga dalka kusoo duuley. Sidaa daraadeed, waxaan Culimada Soomaaliyeed xasusineynaa inay Allaah kaliya ka cabsadaan, caradiisa ka magan galaan, cadaabtiisa ka gaashaantaan, Risaaladiisana si cad oo aan cabsi ku jirin dadka u gaarsiiyaan, si ay uga mid noqdaan kuwa uu Allaah subxaanahu watacaalaa ku tilmaamay:

﴿الَّذِينَ يُبَلَّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَحْشُونَهُ وَلَا يَحْشُونَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهُ﴾^۲

^۱ [آل عمران: 187]

^۲ [الأحزاب: 39]

Waxaan culimada uga digeynaa in sandareerto yar lagu sasabto ama ay diintooda, sharaftooda iyo magacooda ku gataan gunno yar oo dulli aduunyo iyo cadaab aakhiro ka dambeysos. Waxaad Culumooy oogaataan ka qaybgalka aad ka qayb geleysaan shirkan gumeysiga lagu sharchiyeynayo inuu dhidibada u taagayo arimaha soo socda:

1. In Kitaabka Allaah xukunkiisa dalka laga zuuliyo
2. In gaalo garab loo noqdo gacalna laga dhigto
3. In kufriga uu dhulka makansado oo ku nagaado
4. In fisqiga iyo fasaadku dalka ku faafo
5. In hantida iyo khayraadka ummada Soomaaliyeed la boobo
6. In talada Umadda ay sii hayaan Ashahaado-la-dirir murtadiin ah oo garab ka dhigtay Yahuudda, Saliibiyyiinta iyo qawmu-luudka
7. In sumcada iyo karaamada ummada Soomaaliyeed la tirtiro, gumeystahana loo gacan geliyo

Waxaa culimada Islaamka ee Soomaaliyeed -kuwa jooga dalka iyo dibadda intaba- maanta looga fadhiyaa inay ummada u cadeeyaan mowqifka saxda ah ee kaga aaddan gumeysiga iyo garab siinta gaalada. Waxaa looga fadhiyaa u nusraynta diinta Allaah iyo kor yeelida kalimadiisa, iyo inay qaataan mowqif gobanimo iyo ragamino intaba ku dheehantahay si ay u ilaaliyaan diinta Islaamka, xaqqana umadda u bayaaniyaan iyagoo ku dayanaya siiradii iyo mawaaqiftii taariikhiga ahaa ee ay culimadii ka horeeysay istaageen, sida Imaam Axmad ibn Xambal, Ibn Taymiyah, Imaam Al-Khuzaaci, Imaam Nucaym Ibn Xamaad, Al'Cizz ibn Cabdisalaam, Sheekh Cumar Cabdiraxmaan iyo Sheekh Shariif Cabdinuur, Sheekh Muxammad Axmed Rooble [Boqolsoon], Sheekh Mukhtaar Cabdirixmaan [Abu Zubeyr], Sheekh Nuur Macalin Cabdiraxmaan, iyo Sheekh Aboud Roogo si ay qudwa wanaagsan ugu noqdaan muslimiinta, dhiiranaan iyo geesinimona ugu beeraan.

Culimada Islaamka ee Soomaaliyeed waa inay ogadaan dariiqa dacwadu inuu yahay dariiq lagu ibtilaynayo, mana jiro caalim u istaagay fidinta iyo faafinta diinta xaqa ah ee Allaah illaa wuxuu waddadaa kula kulmay dhib iyo qaxar, hadba inta uu iimaankiisu gaarsiisanyahay:

«أشد الناس بلاء الأنبياء ثم الأمثل فالأمثل»

Waxaan xasuusineynaa inuu Allaah u goodiyey, lacnad dul dhigay, raxmadiisana ka fogeeyay kuwa uu cilmiga siiyey hadana ka aamusa xaqqa ama iyagoo og ka gaabsada u nusrayntiisa ama inay ummada u cadeeyaan. Allaah subxaanahu watacaalaa wuxuu yiri:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ الْلَّاعِنُونَ * إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَابُ الرَّحِيمُ﴾³, وقال تعالى: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ

³ [160-159] البقرة:

وَيَسْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أَوْ لَئِكَ مَا يُأْكِلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارُ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ * أَوْ لَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الصَّلَاةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمُغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ⁴.

Culimada Soomaaliyeed ee ku dhaqan wilaayaatka islaamiga, waxay ummada Muslimka ah ee Soomaaliyeed uga digayaan inay ku kadsoomaan culimo-ku-sheeg diintooda ku iibsadey qiima jaban, aakhiradooda dhaafsiisaday aduunyo aan qiima lahayn, gaaladana la safty, murtadiintana ugu kaalmeeya duminta tiirkha Shareecada Islaamka iyagoo kufrigooda ku garab siinaya, zandaqadooda u gogolxaaraya, ilxaadkoodana dadka ka gadaya, sidaasna ummada ku marin hababinaya. Waa culimo-ku-sheeg murtadiin ah oo saliibiyiinta u fatwooda, AFRICOM ay mushaharka siiso, qarashka hoteellada ay deganyihii ka bixiso, gaalada u gargaara, gumeysigooda u shariyeeyaa, Jihaadka lagula jirana kasoo horjeeda.

Waxaa guddi ka ah murtadiin fagaaraha la soo istaaga oo si cad ugu dhawaaqay in Kitaabka Allaah aan loo soo dejin qaamuusna aanu u ahayn siyaasada dowladaha lagu hago.

Culimada Wilaayaatka Islaamiga waxay qof kasta oo Muslim ah u cadeynayaan in dagaalka maanta ka aloosan Soomaaliya uu yahay dagaal u dhexeeyaa xaq iyo baadil, xukuumadda Soomaaliyana ay tahay xukuumad diinta Allaah ka ridowdey, waajib sharci ahna ay tahay in lala dagaalamo xukuumaddaas.

Waxa ay Mujaahidiintu kula dagaallamayaan xukuumadda ridada Soomaaliyeed ayaa ah:

1. Inay gaalada ku garab siisay duullaanka ka dhanka ah Islaamka iyo muslimiinta.
2. Inay bannaysatay dhiiga qof kasta oo Muslim ah oo la Jihaada gaalada.
3. Inay Muslimiinta u gacan gelisay gaalada, cawraatkoodana u muujisay.
4. Inay hantidii Muslimiinta iyo khayraadkoodii baylah uga dhigtay gaalada, iyadoo ay dadkii Muslimiinta ahaa la daalaa-dhacayaan faqri iyo gaajo.
5. Inay Shareecada Allaah ku bedelatay qawaaniin, xeerar iyo dasaatiir wadci ah oo gaalo laga soo min-guuriyay, kuna dhaqdo dhulka ay ka taliso.
6. Inay bannaysatay cirdiga Muslimaatkii dhawrsanaa xurumaatkiina ku xadgudubtay
7. Inay af iyo addinba kula dagaalamayso ku dhaqanka Shareecada Islaamka
8. Inay Tawxiidka la dirirto, mushrikiintana ku garab siiso faafint shirkiga
9. Inay diinta dimoqraadiyadda dalka ka hirgelisay, diinta Islaamkana ku jeesjeesto oo dhayalsato.
10. Inay fisqiga iyo fawaaxishta faafiso, ummadana u shariyeeyo, kulamadii u dambeeyay ee guddoomiyaha baarlamaanka ridada, ninka lagu magacaabo Aadan Madoobe, ku yaboohsanayey qowmu luudka reer Yurub ayaana daliil cad iyo marag-madoonto u ah.

---

⁴ [البقرة: 174 - 175]

Culimada u fatwooda xukuumadda riddada Soomaaliyeed waxay ka hor yimaadeen nusuus cad cad oo aysan weligood jawaab u heleynin. Waxay diideen Ijmaacaatka ay culimada Islaamka dhan isku waafaqsanyihiin, waxaana kamid ah shan ijmaac oo ay culimada muslimiintu isku waafqansayihiin wax khilaafsanna uusan jirin illaa mid mucaanid ah ama munafiq ah ma ahane. Kuwaas oo kala ah:

1. Culimada Islaamka waxay isku waafaqeentood in qofkii samaysta marjic aan ahayn Kitaabka Allaah iyo sunnada Nabigiisa ﷺ, kaas oo uu ku xalaashado xaaraanta la wada ogyahay ama ku xaaraantimeeyo xalaasha la wada ogyahay inuu arrintaas ku gaaloobayo, mudanyahayna in lala dagaallamo ilaa uu Kitaabka Allaah iyo sunnada Nabigiisa ﷺ usoo laabto, diintana si dhab ah ugu hoggaansamo.

قال الله تعالى: ﴿أَفَحُكْمُ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْعُونَ وَمَنْ أَحْسَنْ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقَنُونَ﴾⁵

وقال تعالى: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾⁶, وقال تعالى: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾⁷, وقال تعالى: ﴿وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ﴾⁸, وقال تعالى: ﴿فَلَا وَرَبَّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجاً مِّمَّا قَصَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيماً﴾⁹

2. Waxay kaloo isku waafaqeentood in wilaayada [maamulka] Islaamka uusan gaal marna qaban karin, qof murtad ahna uusan marna muslimiinta madax u noqon karin, xilna u qaban karin, hadii uu gaalnimo ku dhacana ay waajib tahay in laga rido xilka¹⁰.
3. Waxay kaloo isku waafaqeentood in kooxdii ku gacan sayrta ama diidda mid ka mid ah sharaa'icda Islaaka ee cad-cad in lala dagaallamayo¹¹.
4. Waxay kaloo isku waafaqeentood in haddii cadow uu soo galo dhul kamid ah dhulalka muslimiinta inuu Jihadku noqonayo waajib Fardu Cayn ah¹².
5. Waxay kaloo isku waafaqeentood in gaalnimada iyo diin ka baxa qof kasta oo kuffaarta garab u noqda, muslimiintana uga hiiliya.

قال الله تعالى: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أُولَئِءِ بَعْضُهُمْ أُولَئِءِ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾¹³, قال الشيخ عبد العزيز بن باز -رحمه الله- :[وقد أجمع علماء الإسلام على أنَّ من ظاهر الكفار على المسلمين وساعدهم بأي نوع من المساعدة فهو كافر مثلهم]¹⁴.

⁵ [المائدة: 50]

⁶ [المائدة: 44]

⁷ [المائدة: 45]

⁸ [المائدة: 47]

⁹ [النساء: 65]

¹⁰ (شرح النووي على مسلم : 6 / 314) iyo (أحكام أهل الذمة : 2 / 414).

¹¹ (مجموع الفتاوى: 28 / 545)

¹² (الفتاوى الكبرى : 5 / 537) iyo (الكاف في فقه أهل المدينة) (463)

¹³ (المائدة: 51)

¹⁴ (مجموع الفتاوى والمقالات: 1 / 274)

Ugu dambeyn: Culimada Soomaaliyeed waxaan ugu baaqeynaa inay Allaah ka cabsadaan, aysanna ka qayb qaadan shirarka lagu doonayo in lagu dumiyoo tiirarka diinta Islaamka, ummadana lagu marin habaabiyo. Wuxaan culimada uga digeynaa inay ra'yigooda ka hormariyaan ijmaacaatkaas sariixa ah ee mutawaatirka ah, ummadoo dhanna isku raacday, iyagoo ay arrintaas ku xambaareyso shahwo ama shubho, mansab ama jaah, hanjabaad, hawo ama hunguri.

Waxaan kaloo u sheegeynaa Culimada in qofka maanta Mujaahidiinta ku khilaafsan Jihaadka ay cadowga kala hortageen iyo dagaalka ay ku iclaamiyeen gaalada nagu soo duushay iyo kuwa kabaqaadka u noqday, uunsan marna nagu waafaqeynin in loo istaago sidii Shareecada Islaamka dalka looga hirgelin lahaa.

Hadaba -haddii aan nahay Culimada Soomaaliyeed ee ku dhaqan wilaayaatka Islaamiga- waxaa dadkeena leenahay: waajib ayaa idinka saaran inaad ammaanadaas xambaartaan dadkana gaarsiisaan, kuna baaqdaan in dalka iyo dadka lagu xukumo Shareecada Islaamka oo kaamil ah, xukunkana aan Allaah cidna lala wadaajin. Hana uga tegina waajibkan idinkoo ka baqaya in la idinku tuhmo inaad Mujaahidiinta xiriir la leedhiin, sababtoo ah hirgelinta Shareecada Allaah ma aha wax ay la gaar tahay Xarakada Mujaahidiinta Al-Shabaab balse waa waajib saaran qof kasta oo Muslim ah, culimadana waxaa saaran waajib ka weyn dadka intooda kale.

﴿فَإِنْ لَمْ يَسْتَحِيُوا لَكُمْ فَأَغْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَصْلُ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهِيِ الْقَوْمُ الظَّالِمِينَ﴾¹⁵

﴿وَإِلَهُ الْعَزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكُنَّ الْمُنَفِّقِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

¹⁵ [القصص/50]